

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. All questions carry equal marks.
 3. Figures to the right indicate marks to sub-questions.

1. Answer any TWO of the following :

- a) Discuss the psychodynamic perspective of lifespan development. (10)
- b) Compare theoretical and applied research. State some ethical principles of research. (10)
- c) Explain the four key issues in lifespan development. (10)

2. Answer any TWO of the following :

- a) Describe some physical and ethical challenges that relate to pregnancy. (10)
- b) Explain the mechanism by which genes transmit information. (10)
- c) Write a detailed note on alternative birthing procedures and post-partum depression. (10)

3. Answer any TWO of the following :

- a) Describe the development of the nervous system and the brain in infancy. (10)
- b) Summarize the motor skills development in infancy. (10)
- c) Discuss the smell and taste capacities of infants. What is multi-modal perception? (10)

4. Answer any TWO of the following :

- a) State briefly language development in infants from sounds to symbols. (10)
- b) Discuss the information processing approach of cognitive development in infancy with reference to encoding, storage and retrieval. (10)
- c) Outline the six sub stages of Piaget's sensorimotor stage of cognitive development. (10)

5. Answer any TWO of the following :

- a) Explain the different types of correlational studies in lifespan development. (10)
- b) Describe the stages of labor. (10)
- c) Compare and contrast breastfeeding and bottle feeding in infancy. (10)
- d) State the merits and demerits of Piaget's theory of cognitive development. (10)

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जीवनकक्षा विकासाचे मनोगतीशील दृष्टिकोन स्पष्ट करा. (१०)
ब) सैद्धांतिक व उपयोजित संशोधनांची तुलना करा. (१०)
क) जीवनकक्षा विकासाच्या चार प्रमुख बाबींविषयी स्पष्टीकरण द्या. (१०)

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) गर्भावस्थेशी संबंधित काही शारीरिक आणि नैतिक आव्हानांचे वर्णन करा. (१०)
ब) जनुकामार्फत माहिती संक्रमणाची यंत्रणा स्पष्ट करा. (१०)
क) पर्यायी प्रसूती प्रक्रिया व प्रसूती नंतरचे नैराश्य यावर सविस्तर टिप लिहा. (१०)

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अर्भकावस्थेमधील नससंस्था व मेंदू विकासाचे वर्णन करा. (१०)
ब) अर्भकावस्थेतील कारक कौशल्य विकासाची थोडक्यात माहिती द्या. (१०)
क) अर्भकावस्थेतील गंधवेदन व रुचीवेदन याची चर्चा करून संवेदना प्रतिचे अनेकविध बहुलक दृष्टिकोन म्हणजे काय हे सांगा. (१०)

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) ध्वनी ते संकेत या प्रक्रियेद्वारे मुलांतधील केलेल्या भाषेचा वापर याविषयी माहिती द्या. (१०)
ब) अर्भकावस्थेतील बोधनिक विकासाचे माहिती - प्रक्रियाकांन दृष्टिकोनातील सांकेतिकरण, साठवण व पुनर्पलब्धीच्या संदर्भात चर्चा करा. (१०)
क) पियाजेच्या वेदक - कारक अवस्थातील सहा उप टप्पे थोडक्यात स्पष्ट करा. (१०)

५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जीवनकक्षा विकासातील सहसंबंध अभ्यासाचे विविध प्रकार सांगा. (१०)
ब) अर्भक जन्माच्या टप्प्यांचे सविस्तर वर्णन करा. (१०)
क) अर्भकावस्थेतील दुधाच्या बाटलीचा व स्तनपानाचा फरक सांगून त्याची तुलना करा. (१०)
ड) पियाजेच्या बोधनिक विकासाच्या सिध्दांतातील गुण व दोष सांगा. (१०)